

MARGUERITE

DUR

AS

*Hiroşima
Sevgilim*

3.BASKI
Çeviri: CEVAT ÇAPAN

♥ can
modern

MARGUERITE DURAS
HİROŞİMA
SEVGİLİM

Can Modern

Hiroşima Sevgilim, Marguerite Duras

Çeviren: Cevat Çapan

Hiroshima mon amour

© 1960, Éditions Gallimard, Paris

© 1996, Can Sanat Yayınları A.Ş.

İlk baskı: Gallimard, 1960.

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Grove Press, Inc., 1961.

Bu redaksiyona kaynak alınan baskı: Gallimard, 2010.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

İlk baskı: Uğrak Kitabevi Yayınları, 1966

Can Yayınları'nda 1. basım: 1996

3. basım: Eylül 2022, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Şirin Etik

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni ve dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Ezgi Arslan / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: İmak Ofset Basım Yayın Tic. ve San. Ltd. Şti.

Akçaburgaz Mah.137.Sokak No:12

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 45523

ISBN 978-975-07-5854-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750758546

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MARGUERITE DURAS
HİROŞİMA
SEVGİLİM

SENARYO

Çeviren
Cevat Çapan

♥can

Marguerite Duras'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Mavi Gözler Siyah Saçlar, 1987

Bir Kış Günü Öğleden Sonra, 1989

Kuzey Çinli Sevgili, 1992

Konsolos Yardımcısı, 1995

Bahçe, 1995

Pasifik'e Karşı Bir Bent, 1996

Yazmak, 1997

İngiliz Sevgili, 1998

Tarquinia'nın Küçük Atları, 1998

Bay Andesmas'ın İkincisi, 1999

Bir Yaz Akşamı On Buçukta, 2007

MARGUERITE DURAS, 1914'te Hindin'de doğdu. Sorbonne Üniversitesi'nde hukuk ve siyaset bilimi öğrenimi gördü. Yazar olarak ilk başarısını, üçüncü romanı *Pasifik'e Karşı Bir Bent*'le (1950) kazandı. Yine ilgiyle karşılanan *Cebelitarık Denizcisi* (1952) ve *Moderato Cantabile* (1958), diyalogların daha çok önem kazandığı, daha lirik yapıtlardı. Alain Resnais'nin ünlü filmi *Hiroşima Sevgilim*'in özgün senaryosunu da kaleme alan Duras, *India Song* (Hint Şarkısı) adlı oyununu 1975'te senaryolaştırdı ve filmin yönetmenliğini üstlendi. Sonraki yıllarda daha soyut bir üslubu benimsedi. Yarı özyaşamöyküsel romanı *Sevgili*'nin (1984) öyküsünü daha sonra *Kuzey Çinli Sevgili* (1991) adlı romanında yeniden ele aldı. Beyazperdeye de uyarlanan *Sevgili* adlı romanıyla Goncourt Ödülü'ne değer görülen Duras, 1996'da Paris'te öldü.

CEVAT ÇAPAN, 1933'te Kocaeli'nde doğdu. Robert Kolej ve Cambridge Üniversitesi İngiliz Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra, İÜ Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yaptı. Daha sonra Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, Boğaziçi, Anadolu ve Marmara üniversitelerinde dersler verdi. 1996'dan bu yana Yeditepe Üniversitesi'nde öğretim üyesi. *Dön Güvercin Dön* adlı şiir kitabıyla 1986 Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı. *Doğal Tarih*, *Sevda Yaratıcı* ve *Ne Güzel Yolculuktan Aklımdan Çıkmaz* adlı şiir kitapları yayımlandı. Dünyanın önde gelen şairlerinin yapıtlarını dilimize kazandırdı, dünya şiiri antolojileri yayımladı.

Kim olduğunu bilen LQ'ya,

Yönetmen : Alain Resnais
Senaryo, diyaloglar : Marguerite Duras
Görüntü : Sacha Vierny, Takahashi Michio
Müzik : Georges Delerue, Giovanni Fusco
Kurgu : Henri Colpi, Jasmine Chasney
Oyuncular : Emmanuelle Riva, Eiji Okada,
Stella Dallas, Pierre Barbaud,
Bernard Fresson
Yapım : Argos Films, Como Films, Daiei
Motion Picture Company Ltd.,
Pathé Overseas Productions

SİNOPSİS

1957 yazında Hiroşima'dayız. Aylardan Ağustos.

Otuz yaşlarında bir Fransız kadın, barış üstüne çevrilen bir filmde oynamak üzere Hiroşima'ya gelmiştir.

Hikâye, kadının Fransa'ya dönmesinden bir gün önce başlar. Oynadığı film neredeyse tamamlanmıştır. Çekilecek yalnızca bir sahne kalmıştır.

Film boyunca kimliği açıklanmayacak olan bu Fransız –adı sanı belirsiz kadın– ülkesine dönmeden bir gün önce bir Japon'la (mühendis ya da mimar) karşılaşır ve başlarından çok kısa bir aşk serüveni geçer.

Nasıl karşılaştıkları filmde açıklığa kavuşturulmaz. Önemli olan bu değildir çünkü. Dünyanın her yerinde olur böylesi karşılaşmalar. Bunların nereye vardığıdır önemli olan.

Filmin başında görmeyiz, tesadüfen bir araya gelmiş bu çifti. Ne kadını ne de erkeği. Onların yerine, başları, kalçaları kopmuş gövdelerin bir ölüm ya da aşk çırpınısı içinde, atomsal ölümün külleri, serpintileri ve sevişme sonrası teriyle kaplandığını görürüz.

Bu tuhaf, tanınmaz gövdelerden yavaş yavaş kadınla erkeğin gövdeleri belirir.

Bir otel odasında yatıyorlar. Çıplaklar. Gövdeleri pürüzsüz. Sağlam.

Ne konuşuyorlar? Hiroşima'yı.

Kadın, erkege Hiroşima'da her şeyi gördüğünü söylüyor. Gördüklerini biz de görüyoruz. Korkunç şeyler. Bu arada erkek yadsıyıcı, donuk, dayanılmaz bir sesle aldatıcı görüntüleri yalanlıyor, kadının Hiroşima'da hiçbir şey görmediğini söyleyip duruyor.

İlk konuşmaları gizli bir anlam taşıyor sanki. *Bir opera konuşması gibi*. Hiroşima üstüne konuşmak kolay değil. İnsan ancak Hiroşima üstüne konuşmanın ne denli güç olduğunu konuşabilir. Hiroşima *bilinci a priori* sunulan örnek bir aldanış sanki.

Bu başlangıç, artık herkesin bildiği bu korkunç Hiroşima gerçeklerinin gözümüzün önünden geçmesi, bir otel odasında anılması, hem de *saygısızca* anılması istemlidir. İnsan her yerde konuşabilir Hiroşima üstüne, bir otel köşesinde, rasgele, kaçamak bir sevişme sırasında bile. Kahramanlarımızın gerçekten birbirini seven gövdeleri bize unutturmuyor bunu. Gerçekten saygısız olan bir şey varsa o da Hiroşima'nın kendisidir. İkiyüzlü davranmamız, kendimizi kandırmamız gerekmez bu konuda.

Seyirci, *Hiroşima Anıtı'nın*, bu *Boşluk Anıtı'nın* acıklı kalıntılarının pek azını da görmüş olsa, bütün önyargılarından arınmalı, bu iki insan üstüne söylenecek her şeyi kabul edebilecek duruma gelmeli.

İşte burada film yeniden onların hikâyesine dönüyor.

Beylik bir hikâye, her gün binlerce benzeri yaşanan hikâyelerden. Japon evlidir, çocukları vardır. Fransız da evli, iki çocuk annesidir. Tek gecelik bir serüvendir onlarınki.

Ama nerede? Hiroşima'da.

Bu sıradan, her gün karşılaşılan sevişme, yeryüzünün en son akla gelebilecek kentlerinden birinde, Hiroşima'da yaşanıyor. Hiçbir şey "verilmez" Hiroşima'da. Her söz, her kıvıldanış kendi dar anlamını aşan bir yoğunluk ka-

zanır. Filmin başlıca amaçlarından biridir bu: Yılgının izlerini yığıyla silmek –Japonlar da bunu yaptılar çünkü– ama sonra bu yılgının özel ve “olağanüstü” bir aşkla birlikte yeniden doğmasını sağlamak. Ve bunu, yeryüzünün bir başka yerinde, ölümün *korumadığı* bir yerinde geçse bu denli inandırıcı olmayacak bir aşka bağlamak.

Coğrafya, düşünce, tarih, ekonomik koşullar, ırk vs. bakımından birbirinden olabildiğince farklı olan bu iki insan arasında cinsellik, aşk, mutsuzluk gibi evrensel verilerin kısıtlanamaz bir ışık altında belirdiği ortak bir noktadır –belki de yeryüzündeki tek nokta– Hiroşima. Hile, Hiroşima dışında her yerde kabul görür. Hiroşima’da ise varlığı yadsınmadan düşünülemez.

Uykuya dalarken hâlâ Hiroşima’yı konuşurlar. Başka türlü bu kez. İstekle, belki de farkında olmadan aralarında filizlenen sevgiyle.

Hem kendileriyle hem de Hiroşima’yla ilgilidir konuşmaları. Ve bu iki konu öylesine birbirine karışır ki –*Hiroşima operasının ardından*– birini öbüründen ayırmak güçleşir.

Kişisel hikâyeleri, ne denli kısa olursa olsun, Hiroşima’dan daha ağır basar.

Böyle bir kaygı güdülmese, bu filmin ısmarlama ölçülere göre yapılmış, romanlaştırılmış bir belgesel olmaktan öte bir değeri olmayacaktı. Böyle bir kaygıyla işe girişince, Hiroşima’dan alınacak dersin daha iyi anlaşılmasını sağlamak için ısmarlama bir belgeselden çok daha büyük bir başarı sağlayabilecek nitelikte bir film ortaya çıkacaktır.

Uyanırlar. Kadın giyinirken, şundan bundan, Hiroşima’dan konuşurlar. Neden olmasın? Doğal bir şey bu. Hiroşima’da olduğumuza göre.

Sonra kadın birden Kızılhaç hemşiresi kılığında görünür.

(Bu kılık, iyiliği temsil ettiği herkesçe kabul edilen bu kılık, erkekte yeniden kadınla sevişme isteği uyandırır. Onu gene görmek isteyecektir. O da herkes gibidir, *tıpatıp* öbür erkekler gibi. Bu kılıkta cinsel bir çekicilik vardır, bütün erkekler için. Sonsuz bir savaşın ebedî hemşiresi...)

Kadın da erkeği istediğine göre, neden onu bir daha görmeye yanaşmaz? Bunu açıkça belli etmez.

Uyandıklarında kadının geçmişinden de söz açarlar.

Doğup büyüdüğü Nièvre bölgesinin Nevers kentinde ne olmuştur? Onu böyle hem özgür hem tutuk, hem doğrucu hem yalancı, hem anlaşılmaz hem içi dışı bir yapacak ne geçmiştir başından? Rasgele aşklar yaşamaya bu denli teşne? Aşkla karşılaşınca bu denli ürkek?

Bir gün, bir gün Nevers'de çıldırdığını söyler erkeğe. Nefretten çıldırdığını. Sanki bir gün Nevers'de her şeyi bütün açıklığıyla görmüş olduğunu söyler gibi söyler bunu. Tıpkı böyle söyler.

Nevers'deki o "olay", bugün Hiroşima'daki davranışını açıklıyor mu, bu konuda bir şey söylemez. Herhangi bir şeyden bahseder gibi söz eder Nevers olayından. Nedenini açıklamadan.

Kadın gider. Erkeği bir daha görmemeye karar vermiştir.

Ama gene göreceklendir birbirlerini.

O gün öğleden sonra dörtte. Hiroşima'nın Barış Parkı (ya da hastanenin önü).

Kameramanlar uzaklaşır (onları filmde ancak kameralarıyla uzaklaşırken görürüz). Dış sahne dekorları sökülür.

Fransız kadın sökülen tribünlerden birinin (belki de) gölgesinde uyumaktadır. Barış üstüne bilgilendirici bir film çekildi. Gülünç bir film sanılmasın, yalnızca bir film "daha", o kadar.

Aklını böyle yitirmenin ne olduğunu bilmeyenler atsın bana ilk taşı. Aşkım başka yarım yoktu artık benim.

Hiroşima'ya bariş üzerine çekilen bir filmde rol almak için gelen Fransız aktris ile Japon bir mühendisin sevişen bedenleriyle açılır sahne. Bize acı gerçeği unutturur bir an, birbirine sarılmış iki çıplak beden. Çünkü asıl ayıp ve çirkin olan Hiroşima gerçeğidir. Fransa'nın küçük bir kentinde, sevdiği adamın ölüsünün yanında saçları kazınan, o olayın anısıyla yaşamaya mahkûm edilen genç kadının yaşadığı yıkımdır. İnsan her yerde konuşabilir Hiroşima'ya; bir otel odasında, bir kaçamak sırasında bile.

Ancak deliliğin yatıştırabileceği bir acıyı dile getirirken toplumsal bellekten bireysel belleğe, bireysel yıkımlardan toplumsal yıkımlara uzanan, Yeni Dalga akımının önde gelen yönetmenlerinden Alain Resnais tarafından da sinemaya uyarlanan *Hiroşima Sevgilim*, hatırlamanın ve unutmanın kaçınılmazlığı üzerine eşsiz bir metin.

#fransızedebiyatı #edebiyat #savun #kültür #ses #yayıncılık #görsel #edebiyat #sinema

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) canyayinlari

senaryo

ISBN 978-975-07-5854-6

9 789750 758546